

Embassy of the United States of America

Mr. György Paszternák
President
Federation of the Chemical Energy and general Workers Unions
(VDSZ)
1068. Budapest, Benczúr u. 45.

Dear Mr. Paszternák:

Paszternák György úrnak
a VDSZ elnökének

Kedves Paszternák Úr!

Amikor megérkeztem állomáshelyemre szeptemberben, sok száz, szívből jövő együttérzésről szóló üzenet várt az Önével együtt, amelyben részvételüket fejezték ki a washingtoni és new-oroki támadások áldozataival kapcsolatban. Három hónapja, hogy ez a rettenetes ördögi tett megrázta nemzetünket és az egész világot. Ugyanakkor erőt adott a nemzetközi közösségnek, hogy megújítsa erőfeszítéseit, hogy kitörölje a terrorizmus gyökereit, bárhol is jelentkezzenek.

Az amerikaiakat emberek milliói biztosították a világ minden részéről, arról, hogy mögöttünk állnak ezekben a rettenetes órákban és ezért mi nagyon hálásak vagyunk. Ennek a szörnyű szenvedésnek és egyéni tragédiáinak óráiban nagyon jó érzés volt számunkra, hogy milyen sok barátunk támogat bennünket.

Az Egyesült Államok népe nevében köszönetemet fejezem ki Önnek, amiért együttérzését és támogatását kifejezte. Kötelességem és felelősségem az Egyesült Államok képviselote Magyarországon.

Tudom, hogy Önhöz hasonló barátaim vannak itt, akik mellettem és Amerika népével vannak.

Tisztelettel:
Nancy G. Brinker
nagykövet

Sincerely

Nancy G. Brinker
ambassador
Meghalt Schalkhammer Antal

Hosszan tartó betegség után, életének 56. évében, meghalt Schalkhammer Antal, a bányászszakszervezet elnöke, az MSZP országgyűlési képviselője. Schalkhammer Antalt az MSZOSZ, A Bányai Dolgozók Szakszervezete és az MSZP saját halottjának tekinti.

Schalkhammer Antal Tatabánya-Felsőgallán született 1946-ban, s ugyanitt, a VI-os aknán kezdett fizikai munkásként dolgozni. Különböző gazdasági és társadalmi vezető beosztásokat töltött be a Tatabányai Szénbányánál, közben mérnöki, majd mérnök-közgazdász diplomát szerzett. A nyolcvanas évek közepétől kapcsolódott be a bányászszakszervezet munkájába. A Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége gyászjelentésében kiemeli, hogy az elhunyt elnök sokat tett a bányászegység megteremtéséért, és elismerte következetes kiállását a bányászok érdekében.

Schalkhammer Antal a rendszerváltás előtt tisztséget viselt a KISZ központi bizottságában, 1970-től 1988-ig pedig tagja volt az MSZMP-nek. A rendszerváltás időszakában az MSZDP-ben politizál, 1993-tól az MSZP tagja. 1994-től Tatabánya választópolgárait képviselte a parlamentben.

A VDSZ osztozik a bányászszakszervezet és az egész bányásztársadalom gyászában.

Üzemi Tanács választások 2001. november 16 - 27

A VDSZ szerveződési területén is, - mint az ország más vállalatainál - lezajlott 2001. végén az Üzemi Tanács-választás. A választás nem volt kötelező jellegű, □csak□ ott kellett megtartani, ahol lejárt az Üzemi Tanács három éves mandátuma. Ezért a választás nem volt teljes körű: A VDSZ működési területéhez tartozó 174 vállalkozás közül 124-ben volt Üzemi Tanács, illetve Üzemi Megbízott-választás. Az adatokat e választások jegyzőkönyveiből összesítettük. Ahol különböző okok (vállalat szétaprózódás, létszámcsökkenés, alakulás, stb.) miatt nem 1998-ban, hanem később választottak, ott a mandátumok lejártakor (3 év) kell a választást megtartani.

Mit üzen a VDSZ tagjai számára ez a választás?

Elsősorban azt, hogy a VDSZ tagszervezetei megőrizték, megerősítették pozícióikat, reprezentativitásukat a munkahelyeken.

Nőtt az Üzemi Tanács választások jelentősége a munkavállalók számára.

1998-ban a szavazásra jogosult munkavállalók 75,7%-a, 2001-ben 77,6%-a élt törvény adta jogával. A munkavállalók érzik, értik az Üzemi Tanács fontosságát.

1998-ban a VDSZ jelöltjeire a szavazatok 80,6%-a, 2001-ben 82,4%-a jutott. Más szakszervezetekre 1998-ban összesen 11,8%, a munkavállalók független jelöltjeire 7,6%, 2001-ben 9,6% és 8% volt a szavazási arány.

A munkavállalók üzentek a munkaadóknak és a kormánynak, hogy az Üzemi Tanácsot csak a szakszervezetekkel együtt, a szakszervezetek támogatásával tudják elképzelni.

A megválasztott Üzemi Tanács tagok, Üzemi Megbízottak közül 83% a VDSZ aktív tagja. Szakszervezetünk a 2001. évi Üzemi Tanács-választásokon hagyományaihoz méltóan szerepelt. A munkavállalók tudják, hogy jogaik biztosításának színtere a szakszervezetek és az Üzemi Tanácsok zökkenőmentes együttműködése.

Cseh János

EMCEF-FES projekt

vagyis a bányászat, a vegyipar és az energiaipar, valamint az ott működő szakszervezetek helyzete és együttműködési lehetőségei néhány közép- és kelet-európai ország tapasztalatai alapján

címmel tartottak konzultációt 2002. január 28-án, Budapesten, a Vegyipar Házában.)

A projekt története:

2000. decemberében, az EMCEF Budapesten konferenciát tartott, amelyen tíz közép- és kelet-európai, volt szocialista ország, valamint hét uniós tagország szakszervezeteinek vezetői, képviselői vettek részt. Itt született az elhatározás, hogy induljon egy EMCEF-FES projekt, amely a bányászat, a vegyipar és az energiaipar, valamint az ott működő szakszervezetek helyzetét, továbbá együttműködési lehetőségeit vizsgálja néhány közép- és kelet-európai ország tapasztalatai alapján. A konferencia végén, az EMCEF főtitkára, Reinhard Reibsch hangsúlyozta, hogy az ezekben az országokban zajló változásokkal együtt a szakszervezeti munka is átalakul, s egyre nehezebbé válik. Vannak tennivalók, amelyeket országon belül kell intézni (bértárgyalások, megállapodások, stb.), és vannak olyanok, amelyeket európai szinten (európai tanácsi képviselet, stb.). A főtitkár kijelentette, hogy az EMCEF-nek Közép- és Kelet-Európára sajátos feladatcsomagot kell kidolgoznia, amelynek többek között biztosítani, illetve tartalmaznia kell

1. A közép- és kelet-európai országok szakszervezeteinek eredményesebb bevonását az összeurópai szakszervezeti munkába;

2. A Friedrich Ebert Alapítvánnyal (a továbbiakban: FES) 2001-2002 években közösen kidolgozandó tanulmányt, amely a bányászat, a vegyipar és az energiaipar, valamint az ott működő szakszervezetek helyzetét és együttműködési lehetőségeit ismerteti;
3. Egy olyan összegzés elkészítését, amely a térség egyes országában működő (elsősorban energiaipari) cégek bér- és juttatási rendszerét, s az eltérő helyzetek közelítésének lehetőségeit mutatja be;
4. A munkáltatók európai szövetségeivel szociális szerződések kidolgozását, amelynek munkálataiban a régió EMCEF tagszervezetei is tevékenyen részt vesznek.

A tapasztalatszerzésbe bevont országok két fázisban kapcsolódnak a projektbe:

o 2001-ben Horvátország

Magyarország

Románia

Szerbia

o 2002-ben Bulgária

Koszovó

Macedónia

Montenegró

Szlovénia

A bemutatásra ajánlott tartalmi kérdések:

2000. A tapasztalatszerzésbe bevont országok főbb nemzetgazdasági adatai.

2001. Az adott iparágak (bányászat, vegyipar, energiaipar) helyzetének főbb jellemzői, jövőképe.

2002. Az iparágakban működő szakszervezetek helyzete, tevékenységük, együttműködésük bemutatása.

2003. A máshol is hasznosítható tapasztalatok, gyakorlati útmutatások közreadása.

2004. Az EMCEF irányába megfogalmazott igények, kérések, stb. leírása.

Az EMCEF elnöksége 2001. novemberében - meghallgatva a beszámolókat - leszögezte: helyes és szükséges volt az EMCEF-FES projekt elindítása. A bemutatott országok és az ott működő szakszervezetek különböző helyzetben vannak. A négy ország tapasztalatai alapján még összehasonlító (SWOT analízis) elemzés nem végezhető. Ezért is, a feltételek biztosításával a munkálatokat folytatni kell.

Az első fázisba bevont országjelentések 2001. szeptember-októberére elkészültek, a tapasztalatok feldolgozása 2001. októberében megtörtént.

Néhány módszertani megjegyzés:

Az országjelentések kérdésénél és azok feldolgozásánál törekedtünk arra, hogy a nemzetközi gyakorlatnak megfelelő fogalmakat, eljárásokat alkalmazzunk.

A gazdasági szervezetek méretkategóriájánál a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, az ILO besorolását vettük figyelembe.

A számbavételi időszak a nemzetgazdasági adatoknál az utolsó egy-két év, míg az iparágak tekintetében általában 1990. év kezdeti-, illetve 2000. év záróév.

A januári konzultáción mind Clemens Rode, mind Reinhard Reibsch külön hangsúlyozta a VDSZ és Paszternák György szerepét a projekt elindításában, illetve azt a nyitottságot és aktivitást, amit a magyar szakszervezetei mozgalom tanúsított a rendszerváltozást követően.

Az eddigi aktivitásra azonban továbbra is szükség van, hiszen a sokat szidott globalizációra válaszolva egyre nagyobb szükség van a szakszervezetek összefogására, nemcsak egy-egy országon belül, hanem határokon túl is, mégpedig úgy, hogy támaszkodnak az új, európai intézményekre is.

Reinhard Reibsch elemzése szerint év végére befejeződik az EU bővítése, és amennyiben igaz, hogy tíz ország csatlakozik majd, az megváltoztatja az uniót, mind szociálisan, mind kulturálisan. Ezért szükséges - mondta - a szakszervezetek helyzetét elemezni, hiszen az országok szervezetei között jelentős eltérések vannak, és nem könnyű sem átvenni, sem átadni az uniós tapasztalatokat.

Reinhard Reibsch - ebben a témában - a két legfontosabb területre helyezte a hangsúlyt: a szociális

párbeszédre és a regionális fejlesztésre. Ebben szerepet kell kapniuk a munkaügyi kapcsolatokra, a képzésre, a munkahelyi egészségügyre és biztonságra vonatkozó standardok átvételének, és az ehhez tartozó gyakorlati támogatásoknak.

Következtetések, javaslatok:

Javasoljuk az EMCEF elnökségének, hogy az alábbi következtetéseket és javaslatokat erősítse meg: Helyes és szükséges volt az EMCEF-FES projekt elindítása. A kialakított módszer alapvetően helyes. A munkálatokat 2002-ben is indokolt folytatni. Ennek feltételeiről gondoskodni kell.

A bemutatott országok és az ott működő szakszervezetek különböző helyzetben vannak.

Míg Magyarországon lényegében kialakultak a tulajdonviszonyok, addig Horvátországban és Romániában különböző intenzitással most folyik az átalakulás, s Szerbiában pedig a kezdeti elhatározások történtek meg. Ez a helyzet lehetőséget teremt arra, hogy az átalakulásban előbbre tartó országok szakszervezetei átadják tapasztalataikat, ezzel is hozzájárulva a szakszervezeti együttműködéshez. A tapasztalatcseréknek célszerűnek, szakszerűnek és gyorsnak kell lenniük (privatizáció, munkaügyi kapcsolatok, juttatási rendszerek, foglalkoztatás, stb.).

A 2002. évi munkálatokat úgy kell végezni, hogy a második fázisba bevontakról szóló jelentések 2002. májusára rendelkezésre álljanak, és az első fázisban áttekintettek adatai pedig pontosításra kerüljenek. Ennek alapján elvégezhető és elvégzendő a térségbeli bányászat, vegyipar és energiaipar összehasonlító elemzése, SWOT analízise, valamint a szakszervezetek helyzetének pontosabb feltárása, együttműködésük kereteinek és tartalmának körvonalazása.

A III. fázisbeli munkálatokat hasonlóképpen kellene 2003-ban előkészíteni azzal, hogy 2003. nyarára az egész térségre kiterjedő országjelentések mellett egy SWOT analízis is rendelkezésre álljon. Célszerű már most megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a közép-kelet és dél-európai országok e tapasztalatszerzésen alapuló és rendszeresen karbantartott adatbázisát hol lehet, és milyen feltételek mellett megteremteni.

Az EMCEF 2002. júniusban Budapesten tartja főtanácsulását.

Az EMCEF-FES projekt kialakításában, a munkálatok megszervezésében és az összegző munkában Reinhard Reibsch (EMCEF) és Clemens Rode (FES) irányításával Főcze Lajos, Kádár Zsuzsa és Potápi Rita vettek részt.

Összeállította: Soós Éva

A MAGYAR VEGYIPARI, ENERGIAIPARI ÉS ROKON SZAKMÁKBAN DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉGE ÁLLÁSFOGLALÁSA

a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 26/2000 (IX.30.) EüM rendelet, valamint a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet módosítás-tervezeteivel kapcsolatban

A Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (VDSZ) a tárgykörben szereplő rendeletek módosítás-tervezetéről az alábbi véleményt alakította ki.

Elviekben egyet kell értenünk azzal, hogy a kémiai biztonsággal kapcsolatos jogszabályok az európai uniós és a belső jogharmonizáció jegyében pontosításra, módosításra kerüljenek.

Álláspontunk szerint a tárgykörben szereplő rendelet-módosítások munkaidőre vonatkozó előírás-változásai elfogadhatatlanok a munkavállalók számára.

Magyarországon, számos területen foglalkoznak rákkeltő anyaggal, a meglévő technológiák kockázatértékelése nem áll olyan szinten, hogy a tervezetben szereplő számításokat korrekt módon el lehessen végezni, tehát nem látjuk biztosítottnak a munkahelyeken a munkavállalók egészségmegőrzését a rákkeltő anyagokkal szemben.

Fontosnak tartjuk a munkaidő-korlátozás fenntartását (8 óra/nap, 5 nap/hét, 240 műszak/év). A módosítások indoklásaiban szükséges, hogy ismertessék a szakmai egyeztetések során felsorakoztatott érveket, a hivatkozott dokumentumok szakaszait, a módosítások valós indokait. Be kell mutatni az ipar által jelzett gyakorlati igényeket, amiről úgy gondoljuk, hogy nem fedi le a teljes nemzetgazdaság igényeit, és nem feltétlenül esik egybe az ipar más szereplőinek - a munkavállalóknak - az igényeivel és érdekeivel. Nem hisszük, hogy az egészségügyi kormányzatnak ne az lenne a célja, hogy a munkavállalók oldalán álljon akkor, amikor egészségük megtartása a cél.

Nem tudjuk elfogadni, hogy a rugalmas munkaidő szabályozása a munkavédelmi tárgyú jogszabályok feladata legyen, de nem is az indoklásban idézett három ország gyakorlata, hanem az EU vonatkozó irányelve (93/104/EC) és az ILO egyezmények a meghatározók a munkaidő szervezés kérdéseire. A nemzetközi gyakorlat idézése során szükséges azokat az adatokat is mellé tenni, hogy mely országokban 35-36 órás a heti munkaidő Európában, és nem a 48 óra, de különösen nem napi 12 óra.

A módosítás-tervezetek indoklásánál az EU-s jogharmonizációs követelményekre (43/1999/EC irányelv), valamint az ipar által jelzett gyakorlati igényekre hivatkoznak.

A két indok kritikája:

1. A 43/1999/EC irányelv már ismert volt a rendelet megalkotása, illetve kiadásakor, azaz a most végrehajtandó módosításokat már akkor figyelembe kellett volna venni a rákkeltő anyagok jegyzékénél, illetve a munkahelyi porhatárértékeinek megadásánál.
2. Elfogadhatatlan számunkra olyan hivatkozás, amely az ipar által jelzett gyakorlati igényeket jelzi szükségszerűségként, ami nyilvánvalóan egyoldalú munkaadói kezdeményezésből fakad, és hiányzik a megfelelő szakmai és érdekképviseleti konszenzus.

Szükségesnek tartjuk az OMT Munkavédelmi Bizottságában, valamint az OMT-ben a jogszabálytervezetek törvényileg szabályozott egyeztetését.
VDSZ Országos Iroda

A VDSZ Elnökség állásfoglalása

az Egészségügyi Minisztérium által, a kormány számára készült a társadalombiztosítás balesetbiztosítási ágának kialakításáról című előterjesztésről

A VDSZ elnöksége:

1. véleménye szerint a változtatás előtt szükség van mindenre kiterjedő hatástanulmányra, mert a balesetbiztosítási ág kialakítása alapvető változást hoz a társadalombiztosításban, főleg az egészségügy finanszírozásában;
 2. érdekelt abban, hogy az érdekkörébe tartozó munkavállalók is egészséges és biztonságos munkahelyeken dolgozhassanak, ezért minden olyan intézkedést támogat, ami azt elősegíti, így például a foglalkozás-egészségügyi szolgálat - a biztosító által történő - finanszírozását;
 3. támogatja a balesetbiztosítási ág önállóságát, és ezzel egy időben az üzemi balesetet, munkabalesetet szenvedettek és a foglalkozási megbetegedettek ellátására szakosított egészségügyi ellátó rendszer kialakítását is;
 4. leszögezi, hogy a munkavállalókat a munkavégzés során ért kárért a balesetbiztosítási ág térítése mellett az ún. munkajogi (MT, KA, KT) kártérítés is meg kell, hogy illesse a jövőben is;
 5. véleménye szerint a balesetbiztosítás rendszeréből egyetlen társadalombiztosításra kötelezett munkavállaló sem maradhat ki;
 6. leszögezi, hogy a munkavállalók járulékkerhei az új biztosítási ág kialakításával nem nőhetnek;
 7. a leghatározottabban tiltakozik a kerkedvezményes nyugdíjrendszer tervezett eltörlése miatt.
- Hamisak azok az állítások, amelyek szerint az Európai Unió országaiban nincs ehhez hasonló ellátás. Ezzel ellentétben számos európai országban a nehéz testi munkát végző, veszélyes, vagy egészségre káros munkahelyen dolgozók, azaz ártalomnak kitett munkavállalók lényegesen korábban mehetnek el nyugállományba, mint az általános korhatár.
- A kerkedvezmény eltörlése ellen a VDSZ elnöksége tiltakozásra hívja fel az érintett munkavállalókat,

szakszervezeteket;

8. igényli, hogy a balesetbiztosítási ág ellenőrzésében mind a munkavállalók, mind a munkáltatók képviselője kapjon helyet.

Budapest, 2002. január 24.

HÍREK

Külföldi cégek a hazai munkaerőpiacról

A német nyelvterületről érkező vállalatok szemszögéből nézve a magyarországi munkaerőpiac nem túl biztató jövőt tartogat. Noha a nálunk működő német, osztrák, illetve svájci érdekeltségű vállalatok átlagosan a magyar átlagkereset másfélszeresét fizetik munkavállalóiknak, komoly fenntartásaik vannak a további investíciókat illetően - hangzott el a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara, valamint a Kienbaum Tanácsadó cég tanulmányár ismertető sajtótájékoztatóján.

A felmérésből kiderült, hogy a svájci érdekeltségű, Magyarországon lévő vállalatoknál az éves bruttó átlagkereset az ügyvezető igazgatóknál 10,76 millió forint, a vezető munkatársaknál 5,52 millió forint, a szakembereknél, kvalifikált szakmunkásoknál 2,03 millió forint, az egyszerű munkásoknál 0,99 millió forint.

A sajtótájékoztató elhangzott: a szervezet három éve folyamatosan jelzi a megfelelően képzett szakmunkás erő hiányát, ami egyre nagyobb gondot jelent a vállalatok bővülésében. A kamara illetékese arra is utalt, hogy a gazdaság szereplőinek igényét kevésbé veszik figyelembe a szakképzés során, és a nemrégiben elfogadott felnőtt képzési törvény sem veszi figyelembe a gazdaság igényeit.

Mindezek következtében Magyarországon mára már drámai mértéket öltött a szakképzett munkaerő hiánya. Mint a tanulmányból kiderül, a munkaerőhiány lassan már a cégek beruházásait is gátolhatja. A kamara véleménye szerint a magyar munkaerőhiányért alapvetően a magyarországi szakképzés rendszere és gyakorlata okolható, ebben ugyanis figyelmen kívül hagyják a vállalatok igényeit. Az egyetemi képzést részesítik előnyben, míg kereslet leginkább a képzett szakmunkás iránt van. A vállalati dolgozói továbbképzés pedig nem képes megoldani a problémát.

A nem szűnő munkaerőhiány miatt a német tulajdonú cégek egyre-másra felülvizsgálják magyarországi szerepvállalásukat. Az elégtelen munkaerő-kínálat végső soron akár meg is akadályozhatja újabb beruházásaikat.

A felmérésben 64, különböző nagyságrendet képviselő vállalat 9191 munkatársának adatait dolgozták fel. (Forrás: www.menedzsmentforum.hu)

Emelkedő munkaerő-költségek Európában

Az Eurostat (az Európai Unió Statisztikai Hivatala) felmérése szerint az elmúlt év harmadik negyedében a munkaerőköltségek a 2000-ben mért adatokhoz képest 3,3 százalékkal emelkedtek az eurózónában és 3,5 százalékkal az EU tizenöt tagállamában.

Az órabérek legalacsonyabb éves nominális növekedését Németországban jegyezték fel (2,5%), míg a munkaerő ára Hollandiában drágult a leginkább (5,1%). Ugyanez az ipar esetében megint csak Németországban volt a legkisebb (1,8%) és Olaszországban a legnagyobb (6,0%).

A tagállamok szintjén végzett munkaerőköltség-elemzések több összetevőt vizsgálnak, így a béreket és az egyéb munkaerő-költségeket, mindezt a munkaerő összköltségének negyedévi alakulására lebontva. Az adatokat szolgáltató országok között a munkaerő-költségek nagyobb hányadát kitevő bérek legjelentősebb növekedését Olaszországban (4,7%) és Hollandiában (4,6%) mérték, míg ugyanez a kihűlő konjunktúrájú Németországban csupán 2,3 százalékos volt. (Európai Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél)

Európának nagyobb mobilitású munkaerőpiacra van szüksége

Az Európai Unió kompetencia és mobilitás - munkacsoportja 2001. decemberében közzétette a Bizottságnak készített legújabb jelentését az európai munkaerőpiacok helyzetéről.

A jelentés kiemeli, hogy a munkaerő Unión belüli tényleges mobilitásának megteremtése még mindig túl sok akadályba ütközik. A jelentés egyben a legproblematikusabb területekre is rámutat, javaslatokat téve a helyzet javítására. Egető szükség lenne például több és színvonalasabb idegen nyelvi képzésre, a nyugdíjak és a társadalombiztosítási jogok transzferrendszerének leegyszerűsítésére. Szintén javítani kellene azokon a rendszereken, amelyek a más tagállamokban megszerzett diplomák, képesítések, illetve szakmai tapasztalatok akkreditálását szabályozzák. És ugyancsak gátló tényező lehet, ha nem áll rendelkezésre elegendő információ a külföldi munkalehetőségekről.

Ez a független jelentés szilárd alapot ad a Bizottságnak ahhoz, hogy nagyobb léptekkel haladjon a 2005-re kitűzött közösségi szintű munkaerőpiacok akciótervének megvalósítása felé, melyet várhatóan a 2002-es barcelonai tavaszi csúcson mutatnak be, mint az Unió új célkitűzését a változás kezelésére. (Európai Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél)

Az EUROCADRES felhívása az Európai Bizottsághoz

Az Európai Vezetői Állomány Tanácsa (EUROCADRES) átfogó válasz kidolgozására szólította fel az Európai Bizottságot a kompetencia és mobilitás munkacsoport nemrégiben közzétett jelentésével kapcsolatban.

Az EUROCADRES hangsúlyozta, hogy a mobilitásnak szabadon választhatónak kell lennie, amihez mindenekelőtt kedvező jogi és szociális feltételekre van szükség. Ezért örömeire szolgált, hogy a független munkacsoport jelentésében elismerte, hogy a személyek szabad áramlása - amit az alapszerződések biztosítanak ugyan - még mindig jelentős akadályokba ütközik.

Az EUROCADRES által tett javaslatok között szerepel a minősítések és diplomák elismerésének kiszélesítése, hiszen e nélkül kevés alapunk lenne azt állítani, hogy Európa fejlődését az innovációra és a tudásra építjük. A Bizottságnak szintén ki kellene dolgoznia egy a foglalkoztatási, minősítési és képzési problémák megoldására irányuló akciótervet. A kérdés ugyanis nem az, hogyan tegyük mobilabbá a munkaerőpiacot, hanem hogyan javítsunk a munkahelyek és a képzési formák minőségén egy nyitott európai gazdasági térségben. (Európai Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél)

A foglalkoztatási és szociális miniszterek nem hivatalos találkozója

2002. január 1-jétől Spanyolország vette át az Európai Unió soros elnöki tisztét, ezért január 18. és 20. között Burgosban került megrendezésre az európai foglalkoztatási és szociális tárcák vezetőinek nem hivatalos találkozója.

A találkozó elsődleges célja volt, hogy vitát kezdeményezzen a foglalkoztatási és szociális biztonsági ügyekben döntő vezető politikusok között a szociális téren kidolgozott közös európai stratégiákról. Ezek lényegében a lisszaboni csúcson rögzített célkitűzések, melyeket a tagállamoknak 2010-ig kellene megvalósítaniuk, s melyek között központi helyen szerepel a teljes foglalkoztatás, valamint a nyugdíjrendszerek hosszú távú életképessége.

Mivel a gazdasági konjunktúra igen sokat változott azóta, hogy a stratégiákat Lisszabonban elfogadták, nagy szükség lenne azok fejlődésének, a szerzett tapasztalatoknak, valamint a változtatásokra tett javaslatoknak az aprólékos áttekintésére.

Annak érdekében, hogy a vitafórum minél átfogóbb és hatékonyabb legyen, a találkozón az Európa Tanács, az Európai Bizottság és a tagállamok érdekelt miniszterei mellett, a közösségi szintű szociális partnerek képviselői is részt vettek. (Európai és Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél)

Amiért megéri tiszteletben tartani a dolgozók jogait

Az Európai Unió (EU) a jövőben további kereskedelmi előnyökhöz juttatja azokat az országokat, amelyek tiszteletben tartják a munkavállalók jogait.

Az EU általános kereskedelmi kedvezményrendszere (SPG) a 2002-2004-es időszakra a környezetvédelem előmozdítása mellett, a munkajogok védelmére ösztönző intézkedéseket tervez. Ez mind azt a nyolc egyezményt felöleli, amelyet az ILO (Nemzetközi Munkaügyi Szervezet) 1998-as, az alapvető szociális jogokról kiadott nyilatkozata érint.

Emiglio Gabaglio, a Gazdasági és Szociális Bizottság (ESC) főtítkára az elhatározást örömmel fogadta. Mint elmondta, a WTO (Világkereskedelmi Szervezet) dohai konferenciájának kudarca után - sikertelen próbálkozások a szociális normák elfogadtatására - különösen nagy szükség van arra, hogy

az EU, miközben egyre inkább megnyitja piacát a fejlődő országok előtt, határozottan foglaljon állást a munkavállalók jogai mellett. Ennek az elvárásnak az EU és a harmadik országok közötti valamennyi kapcsolatban tükröződnie kell, amire az ESC a jövőben is kiemelt figyelmet fog fordítani. (*Európai Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél*)

Nőtt a gyerekszegénység

Az elmúlt években nőttek a jövedelemegyenlőtlenségek, és a többgyermekes családokban nőtt a szegénység is. A három- és többgyermekes családok harmada él a szegénységi küszöb alatt - derült ki a Társki legfrissebb háztartásvizsgálatából. Ma jóval nagyobb a gyermekes háztartások aránya a legszegényebbek között, mint egy évtizede.

A Társki munkatársai, 2000 háztartás megkérdezésével, tizedik éve - lehet, hogy a tavalyi volt az utolsó - térképezik fel a társadalomban végbemenő változásokat.

A múltkori jelentés □szenzációja□ az volt, hogy nagyon nagymértékben csökkent a kétévesnél kisebbek körében a szegénység kockázata. A tavalyi felmérés azonban ezt már nem igazolta, □visszaállat□ a korábbi arány, a hatévesnél fiatalabbaknak nagyjából ötöde él a szegénységi küszöb alatt.

Arra sem sikerült választ találni, hogy a három- és többgyermekes munkanélküli családokban - miközben a szociális és családtámogatások reálértéke jószerevel nem emelkedett - mitől gyarapodott az egy főre jutó családi jövedelem majd négytizedével.

Az elmúlt időszak családpolitikai intézkedései mit sem változtattak azon, hogy minden egyes gyerek születésével mintegy harmadával nő a legszegényebbek közé kerülésnek az esélye is. Tavaly a kétévesnél fiatalabb gyermeke körében negyedével, a három-hat év közöttiekénél majdnem felével nőtt a szegénységben élők aránya.

Az elmúlt három évben a három- és többgyermekes családokban a szegénység a duplájára nőtt, ennél is nagyobb mértékben fenyegeti a szegénység az egyedülálló szülőket és azok gyermekeit. Ezzel egy időben némileg romlott egy egész korosztály - a 30-39 évesek, tehát a kisgyermekes szülők csoportjába tartozók - helyzete is.

Maguk a számok arról tanúskodnak, hogy míg 1998-ban a legalsó és a legfelső jövedelmi tizedbe tartozóak között a jövedelmi különbség 7,2-szeres volt, addig tavaly ez az eltérés csaknem nyolcszorosra nőtt. (Forrás: Népszabadság)

Finnország: esélyegyenlőség a gyermeknevelésben

Finnországban a politikai döntéshozók szeretnék, ha a szülői szabadság nagyobb népszerűsége tenne szert az apák körében.

A finn parlament a közeljövőben vizsgálja meg azt a törvényjavaslatot, amely a jelenleg 18 munkanapos apai jogon járó szabadságot további hét munkanappal hosszabbítaná meg. A munkaadói érdekképviseleti szervezetek azonban attól félnek, hogy ez jelentősen megnövelné munkaerő-költségeiket.

Finnországban jelenleg az apák közel 60 százaléka él a 18 munkanapos □apasági szabadság□ jogával, és csak 3 százaléka a 158 munkanapos szülői szabadsággal. A férfiak alacsony részvételi aránya több okra vezethető vissza: a gyermekgondozás feladatát hagyományosan a nők látják el; a nők munkabére átlagosan 20 százalékkal alacsonyabb, mint a férfiaké; s nem utolsó sorban a férfiak azon félelme, hogy kimaradásuk a munkából visszavetheti szakmai előmenetelüket.

A megoldást talán egy, 2003-ra tervezett reform jelenthetné, amely a szülői szabadság alternatív formáját kínálná, nevezetesen a rövidebb munkahét lehetőségét a gyermeket nevelő munkavállalók számára. (*Európai Foglalkoztatási és Szociális Hírlevél*)

EU-tárgyalások: lezárták a környezetvédelmet

A környezetvédelem és a vámunió fejezetekkel a 31-ből 19-et zártak le a magyar-EU tárgyalásokon. A tőke és a munkavállalók szabad áramlásában a kormány bizonyos feltételek teljesülése esetén elfogadja az EU álláspontját.

A kormány eredetileg kilenc átmeneti könnyítést kért, ebből végül négyet fogadtak el a tagállamok. Magyarország 2015-re felel meg az uniós környezetvédelmi előírásoknak, a legtöbbször a 10 ezer

lakosnál kisebb települések szennyvíztisztítása húzódik el, (a 15 ezer lakosnál nagyobb települések szennyvíztisztítását 2010-ig kell megoldani.) Az úgynevezett érzékeny területek szennyvíztisztítását 2008 végére vállalja az ország, beleértve a biológiai tisztítást is. Ez a Balatonba, a Velencei-tóba és a Fertő-tóba kerülő szennyvizekre vonatkozik. A 2015-ig vállalandó beruházások teljes költségét 810 milliárd forintra becsülik.

A veszélyes hulladékok égetésére vonatkozó uniós direktívának 2005. június 30-ig szerez érvényt a kormány, ez csaknem 40 vállalatot érint és hétmilliárd forint értékű beruházást igényel. A nagy tüzelőberendezések (erőművek) károsanyag-kibocsátását 2004 végéig kell uniós szintre hozni, ez főként az Eu-s vállalatok tulajdonában lévő cégekre vonatkozik.

Két átmeneti könnyítést tartalmaz a vámunióról szóló megállapodás: a vinilklorid-behozatalban 2004 végéig alkalmazhat alacsonyabb vámot az ország, míg a nyersalumínium esetében a csatlakozástól számított 3. év végére kell elérni az uniós vámot, illetve kvótarendszert. (Forrás: Napi Világgazdaság)

Eladó a környezetkárosítás joga?

Magyarország foglalkozik a gondolattal, hogy a térség más országaihoz hasonlóan értékesítse-e az üvegházhatást kiváltó gázok kibocsátási jogát. Ennek jogi hátterét most dolgozza ki a Magyar Energia Hivatal (MEH) - mondta Kaderják Péter főigazgató. A MEH nagyobb figyelmet akar fordítani az energetikával kapcsolatos környezetvédelmi gondok megoldására.

A kiotói egyezmény keretében több mint 160 ország vállalta az üvegház-hatás csökkentése érdekében, hogy csökkenti a széndioxid-kibocsátást. A nyugat-európai országok ezt nagyon szigorúan veszik, és ennek köszönhetően új üzletág alakult ki. Mivel a környezetkímélő beruházások Nyugat-Európában sokkal drágábbak, mint Közép- és Kelet-Európában, a nyugati kormányok készek arra, hogy megvásárolják az úgynevezett üvegház-kibocsátási jogokat. Hollandia például mintegy 30 millió eurót szánt erre a célra, és Romániában vállalták egy vízerőmű és városi erőművek felújítását, Lengyelországban pedig szélerőmű-parkot hoznak létre. A nyugati országoknak ez még mindig olcsóbb, mintha a 2008 és 2012 közötti követelményeknek nem felelnének meg, és a kibocsátás mennyisége felette maradna a vállalásuknak, ami miatt jelentős bírságot kellene fizetniük. A jogokat eladó országok viszont korszerű beruházásokhoz juthatnak.

Magyarország esetében az említett négy év alatt hét-nyolcmillió tonna káros anyag kibocsátási jogát lehetne eladni - várhatóan ennyivel kevesebb káros gázt juttatunk a levegőbe az egyezményben engedélyezetté. Az eladás haszna a beruházásoktól függően 18-28, sőt 51-77 milliárd forint is lehetne. Ennek az üzletnek a jogi hátterét a MEH készíti elő.

Az Európai Unió 2005-re tervezi az energiapiac teljes nyitását, és egyre nagyobb lesz a szabályozás szerepe. Magyarországon is óvatosságot kíván, van-e mód arra, hogy a monopoltevékenységek esetében az áramátvitel-eladás és rendszerirányítás tarifáit a MEH határozza meg. A nyugat-európai országokban erősödik ez a tendencia. (Forrás: Népszabadság)

Biztonsági tervet kell készíteniük a veszélyes üzemeknek

Ez év végéig minden Magyarországon működő veszélyes üzemnek biztonsági tervet kell készítenie, s teljesítenie a katasztrófatörvényben foglalt védelmi kötelezettségeit. Ezen intézkedések bevezetésére három év haladékot adott a jogszabály. A biztonsági kiadások költségei - becslések szerint - több százmilliárd forintot is elérhetnek. Az ebből befolyó adó és más közteher a kétéves költségvetésben nem szerepel, az pluszbevételként jelentkezik majd az állami büdzsében.

Polgári védelmi szakértők szerint ma Magyarországon legkevesebb ötszáz veszélyesnek minősülő - elsősorban vegyi - üzem működik. A katasztrófatörvény a veszélyes anyagokkal kapcsolatos ipari balesetek elleni védekezés szabályainak bevezetése alól az érintett cégeknek haladékot adott. Ez év végéig kell benyújtaniuk a tevékenységükről szóló biztonsági jelentést.

Ha egy létesítményben a veszélyes anyagok mennyisége eléri a jogszabályban meghatározott alsó küszöbértékeket - de nem haladja meg a felsőt -, az üzemeltetőnek biztonsági elemzést kell készítenie. Az illetékes hatóság ennek valóságtartalmát ellenőrizheti, illetve vizsgálja, hogy ez nem eredményezhet-e úgynevezett "dominóhatást". Utóbbi azt jelenti, hogy egy esetleges baleset esetén a környezetben, a közeli üzemekben, raktárakban lévő más veszélyes anyagok "láncreakciószerűen", okozhatnak-e további, esetleg súlyosabb szennyezést, katasztrófát. Ha a dominóhatás feltételezhető, a szakhatóság intézkedik az érintett üzemek, illetve létesítmények

baleset-megelőzési, biztonsági rendszerének, belső vészhelyzeti terveinek összehangolására, a lakossági tájékoztatásra, illetve a külső katasztrófatervek végrehajtása érdekében.

A dominóhatás vizsgálata - tájékoztatta lapunkat Dr. Popelyák Pál ezredes, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) ipari balesetek elhárításával foglalkozó osztályvezetője - egy, az Európai Unióban gyakran tapasztalt visszaélés elkerülése érdekében szükséges. Az uniós országokban ugyanis gyakran előfordul, hogy egy nagyobb veszélyes üzem - papíron több kisebb céggé alakul. Így az egyes vállalatok önmagukban már nem érik el a kritikus veszélyeztetési szintet, jóllehet ugyanott, ugyanazt a tevékenységet végzik, mint korábban - így tehát a balesetveszély valójában nem csökken.

Ha a veszélyes létesítményben a veszélyes anyagok mennyisége eléri vagy meghaladja a felső küszöbértékeket, az engedélyköteles. Az engedélyeztetési eljárás megindításáról pedig a hatóság értesíti a veszélyeztetett települések polgármestereit is. A biztonsági jelentés egyébként nyilvános, abba bárki betekinhet. A veszélyes létesítmények építését, bővítését fel kell tüntetni a területfejlesztési és településrendezési tervekben is.

A létesítmény üzemeltetőjének biztosítania kell azt is, hogy a lakosság véleményt nyilvánítson új veszélyes létesítmények - vagy a meglévő jelentős átalakítására - vonatkozó engedélyének kiadása előtt, illetve a működési engedély meghosszabbítása előtt. Az engedélyt azonban visszavonják, ha a biztonságos üzemeltetés feltételei bármely okból hiányoznak. A hatóság elrendelheti - akár a rendőrség közreműködésével is - a dolgozók belépésének megtiltását, a létesítmény bezárását, annak őrzését, a veszélyes anyagok, eszközök elszállítását, megsemmisítését.

Szakértői becslések szerint már a biztonsági tervek elkészítése is - országosan - több százmilliós kiadást jelentenek a vegyi üzemek számára. A legegyszerűbb biztonságelemzés sem kerül kevesebbre egymillió forintnál. Egy komolyabb vállalat esetében ez az összeg a több tízmilliót is elérheti.

Korábban tapasztalható volt, hogy egyes külföldi cégek azért települtek Magyarországra, mert az itteni előírások kevésbé szigorúan szabályozták az ipari balesetek elleni védelmet.

Független szakértők úgy látják, hogy a veszélyes üzemek az elkövetkező években - országos szinten és összességében - sok százmilliárd forintot kényszerülnek a katasztrófa- és környezetvédelmi előírások betartására fordítani. A beruházások áfa-tartalma, illetve például a felhasznált eszközök, technológiák váma, a foglalkoztatottak után járó közterhek ugyancsak százmilliárdos bevételt jelentenek az állam számára. E többletforrás a kétéves költségvetésben nem jelent meg, így a kormányzat "nyereségként" könyvelheti el mindazokat a pluszbevételeket, amit a katasztrófátörvény végrehajtása kapcsán a veszélyes üzemek befizetnek.

A Chinoin Rt. Kommunikációs igazgatója, Orosz Jenő Arról számolt be, hogy amióta a cég a francia Sanofi érdekeltsége, a legszigorúbb előírásoknak is eleget tesznek. A vállalat már korábban is sokat fordított a megfelelő biztonságra, rendszeresen képzti munkatársait, katasztrófakommunikációs tréningben készítik fel a vezetőket. A Chinoin - mely Újpest szívében lakóházakkal övezve működik - elhelyezkedésénél fogva is felelős a biztonságért. (Forrás: Népszava)

TÁJÉKOZTATÓ

az iskolakezdési támogatással kapcsolatos rendelkezésekről

A 2001. évi végi személyi jövedelemadó törvény módosítása következtében bevezetésre került iskolakezdési támogatása egy új adómentes (természetbeni) juttatás lehetősége.

Ezt a juttatást a munkáltató, illetve bérkifizetője adhatja - gyermekenként legfeljebb 10 000 Ft mértékig - adómentesen a törvényben meghatározott feltételekkel. Ez új adómentes juttatás. Fontos azonban megjegyezni, hogy a törvény az adómentes juttatás maximális összegét határozza meg 10 000 Ft-ban, de e határ alatti összegben is adómentesen adható az iskolakezdési támogatás.

Az iskolakezdési támogatást az alábbi feltételekkel lehet adómentesen juttatni:

- az iskolakezdési támogatást a nevelési-oktatási intézményben (így főként óvoda, általános iskola, gimnázium, szakközépiskola, szakiskola) tanuló gyermek számára, a rá tekintettel a nevelési ellátásra jogosult szülő, vagy a vele közös háztartásban élő házastársa útján lehet nyújtani;
- az adómentesség feltétele, hogy a munkáltató rendelkezzen a szülőnek a törvényben meghatározott tartalmú nyilatkozatával. E nyilatkozatnak arról kell szólnia, hogy a gyermek a házastárs útján nem szerzett adómentes iskolakezdési támogatást. A nyilatkozatot a munkáltatónak át kell vennie, és a nyilatkozatban mind a házastárs, mind a gyermek adóazonosító jelét fel kell tüntetni;
- a támogatás adómentesen csak a tanév első napját megelőző két hónapon belül adható;
- 1. a támogatás természetbeni juttatás, így formája tankönyv, taneszköz, ruházat lehet, akár

közvetlenül adja ezt a munkáltató, akár a dolgozó által történő vásárlásról szóló számlát fogadja el és fizeti ki annak ellenértékét;
2. a munkáltatónak adószolgáltatási kötelezettsége van az adómentes iskolakezdési támogatással összefüggésben, a tárgyévet követően.

Felhívánk a figyelmet arra, hogy az iskolakezdés pénzben történő támogatása jövedelemnek, méghozzá a szülő munkaviszonyból származó jövedelmének minősül, így az adóköteles juttatás.
Gróf Gabriella